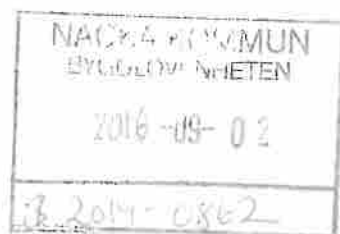

YTTRANDE
MSN 2016/113

Bygglövenheten
Nacka kommun

Yttrande angående bygglovsansökan avseende Sicklaön 37:57, "Linoljelagret", Nacka kommun

Bakgrund och förutsättningar

Fastigheten Sicklaön 37: 57 omfattas av detaljplan 280. I planen är byggnaden, det så kallade linoljelagret klassad med skyddsbestämmelsen q, vilket innebär att byggnaden inte får rivas och att fasaderna inte får förvanskas. Byggnaden ligger även inom ett område som är utpekad som riksintresseområde för kulturmiljövården.

Linoljelagret utgjorde en del av den industrietablering som firman G Sommelius & Co genomförde åren 1887-88. I området fanns fabriksbyggnader för pressning av lin och framställning av linoleummattor och vaxdukar med linoljeinnehåll. Aktuell byggnad utgör idag en av få byggnader som kan vittna om den tidigare intensiva verksamheten i området.

Byggnaden utgör idag en ruin med uttrycksfulla murverk av granit, som genombryts av stora öppningar och tillhörande lastluckor av järn. Byggnaden hade ursprungligen mellanbjälklag av trä med kraftiga balkar och troligen ett enklare tak.

Förslaget

Aktuellt förslag innebär att de befintliga murarna bevaras, med undantag för entrén mot väster. Här utförs tre muröppningar, varav en ligger i anslutning till en befintlig muröppning. Två av de föreslagna muröppningarna ligger under marklinjen. Inne i ruinen föreslås en fristående kubliknande byggnadsvolym att uppföras. Tillbyggnaden vidrör inte ruinen utan avses stå fristående innanför murarna. En påbyggnad föreslås därtill att gestaltas som ett modernistiskt och kontrasterande tillägg. Inte heller påbyggnaden vidrör den äldre ruinen utan placeras på den "interiöra" och sekundära byggnadsvolymens tak.

Synpunkter

I ett antikvariskt utlåtande daterat 2014-03-24, reviderat 2014-04-28, framtaget av Stockholms bygnadsantikvarier AB, har byggnadens kulturhistoriska värden definierats och hur dessa kommer till uttryck i den bevarade ruinen. I utredningen framhålls byggnadens höga samhälls- och industrihistoriska värde som ett betydelsefullt historiskt dokument från

en del av det tidigare industriområdet, att byggnaden är en viktig vittnesbörd om den verksamhet som tidigare bedrivits i området. I utredningen framgår att de viktigaste byggnadsdelarna att bevara vid en kommande ombyggnad är;

- Byggnadskroppens kubliknande volym med slutna fasader
- De massiva gråstensmurarna med ankarslutur
- Gatufasaden med järnlucksförsedda muröppningar

Förslaget innebär att byggnadskroppens kubliknande volym bevaras. En rad skyddsåtgärder kommer att vidtas för att säkra murverket. Bland annat kommer murkrönen täckas med blyplåt. Det kvarvarande intakta valvet i gatufasaden blir vägledande för hur de tre övriga valven kommer att återställas. De slutna fasaderna bevaras, med undantag för muröppningar på den västra fasaden. Två tredjedelar av den västra fasadens muröppningar ligger dock under markytan. Den synliga muröppningen ligger i anslutning till ett befintligt läge för en mindre muröppning. Den synliga muröppningen bedöms vara rimlig för att kunna använda byggnaden för det som avsetts i detaljplanen. Muröppningen bedöms inte påverka byggnadens kulturhistoriska värden.

Ruinens påbyggnad är ett fristående modernistiskt tillägg. Det finns inga säkra historiska belägg för hur byggnadens tak har sett ut. En traditionell tillbyggnad kan lätt misstolkas som historisk, trots att den kan vara helt historisk inkorrekt. Utifrån antikvariskt perspektiv kan det då finnas fördelar i att tillägget är ärligt och tydligt avläsbart. En ärlig kulturhistoria. Det råder ingen tvekan om att föreslaget tillägg kommer att tolkas som en sentida påbyggnad.

Av respekt för ursprungsbyggnaden placeras påbyggnaden förskjutet mot norr för att inte dominera intrycket från vägen. Påbyggnaden gestaltas med enkla murar, utan utstickande balkonger för att utgöra ett så sobert tillägg som möjligt. Påbyggnaden föreslås utföras med fasader av glas och betong. Det är önskvärt att betongen platsgjuts och ges en kvalitativ omsorg.

Byggnadens *dokumentvärde* utgör ett av de definierade kulturvärdena. Eftersom tillägget förhåller sig på ett ärligt sätt gentemot byggnadens dokumentvärden torde detta kunna betraktas som varsamt. Påbyggnadens fristående placering, som inte vidrör de historiska murarna, utförs varsamt och innebär inte förvanskning av kulturhistoriska värden.

Slutligen kan det noteras att byggnadens nuvarande upplevelsevärden kommer att försvinna till följd av att ruinen renoveras och sätts i bruk. Utvecklingen är dock ofrånkomlig, alternativet är ett fortsatt förfall till dess att den inte kan stå kvar.

Sammanfattningsvis bedöms förslaget leva upp till detaljplanens skyddsbestämmelse.

Det är lämpligt att en antikvariskt sakkunnig medverkar under renoveringsarbeten för att tillgodose antikvarisk hänsyn.

I tjänsten

Maria Legars
Kommunantikvarie

